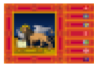
WIKIPEDIA

Lengua de i segni taliana

Sta voxe ła xe stada scrivesta co ła varianssa dita primieròt e co ła grafia ciamada gvu.

La **lengua de i segni taliana**[1][2] (*LIS*) l'é na lengua vixiva doperađa pì ke altro te la comunità sorda. L'é na part de la cultura de i sordi. La é doperađa de ẑirca 3.525.000 persone te l'Itałia[3], de 427.000 te la Svìzera[4] e 1.500 te San Marino[5].

Gramàtica

La é divèrsa de'l talian parlà par èser puramènte vixivo, co na so strutura fonològica, morfològica e sintàtica. In particolare, il la dòpera i genitori sordi co i fioi sordi o parlanti. Se la pòl considerar na lengua a sè, divèrsa de'l talian. La pòl inveẑe aer gran somejanẑe co altre lengue orali. Par dir, i vèrbi no i va coniugadi drìo a'l tènpo, ma drìo a'l sogèto e a l'aẑion: ten cuesto, la se somea co'l basco. In più, existe forme pronominali numèrica par indicar "noaltri doi" o "voaltri voi" (conpagn a'l grèco antico), e anca par "noaltri trei / cuatro / ẑincue". La concordanẑa de i vèrbi, agetivi e nòmi no la va drìo a'l gènere (maschil e feminil, cofà par talian), ma sol drìo a la poxiẑion te'l spaẑio con cui se segna la paròla in cuestion.

El tòno de la vos el vèn sostituì co le espresion de la facia. Par le domande dirète "vèntu?", "studitu matemàtica?" ghen é na espresion apòsta, come che ghen é una par le domande conplèse "cuando vèntu?", "che stùditu?", "parché pianditu?", o una par i inperativi "vèn cuà!", "studia!", o par le fraxi relative "el libro che ò conprà", "la toxa che ti ghe parlei insieme".

Te'l segno de la LIS ghen é 8 tòchi fondamentali: movimènto, orientamènto, configuraẑion, pòsto (4 conponènti manuali de'l segno), sguardo, espresion de la facia, labialiđaẑion / gesto de i làori e busto (4 conponènti no manuali de'l segno). Se parla de còpie mìnime, cioè do segni uguali in tut fora che ten una sola de sti tòchi fondamentali.

Nòte

1. ISO 639: LIS (http://www.ethnologue.com/language/ise)
2. Quando è nata la lingua dei segni? Archivià in data 10 lujo 2015 (https://web.archive.org/web/20150710093030/http://www.ens.it/formazione/la-lingua-dei-segni-italiana)
3. Deaf Population in Italy (http://www.ethnologue.com/country/IT)
4. Deaf Population in Switzerland (http://www.ethnologue.com/country/CH)
5. Deaf Population in San Marino (http://www.ethnologue.com/country/SM)

Controło de GND (DE) 7741540-1 (https://d-nb.info/gnd/7741540-1)

autorità